

ČAK PALAHNJUK
BORILAČKI
KLUB

Preveo
Nikola Pajvančić

■ Laguna ■

Naslov originala

Chuck Palahniuk
FIGHT CLUB

Copyright © 1996 by Chuck Palahniuk
Translation copyright © 2015 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Za Kerol Mider,
koja trpi sve moje ružno ponašanje*

1

Tajler mi nalazi posao kelnera, posle toga mi Tajler gura pištolj u usta i kaže, prvi korak ka večnom životu jeste da moraš da umreš. Tajler i ja smo, međutim, dugo bili najbolji drugovi. Ljudi uvek pitaju jesam li znao za Tajlera Derdena.

Cev pištolja mi pritiska grlo iznutra a Tajler kaže: „Stvarno nećemo umreti.“

Jezikom osećam rupe za prigušivanje koje smo izbušili u cevi pištolja. Veći deo buke pucnja potiče od širenja gasova, a tu je i mali zvučni prasak koji stvara metak, zato što se toliko brzo kreće. Da bi dobio prigušivač, samo izbušiš rupe u cevi pištolja, mnogo rupa. Tako gasovi mogu da se šire, a metak putuje sporije od brzine zvuka.

Ako pogrešno bušiš, pištolj će ti otkinuti šaku.

„Ovo nije zaista smrt“, kaže Tajler. „Postaćemo legende. Nećemo ostariti.“

Prelazim jezikom po cevi u ustima i kažem, Tajlere, ti to misliš na vampire.

Zgrada u kojoj stojimo za deset minuta neće postojati. Uzmeš 98-procentni koncentrat pušljive azotne kiseline i sipaš je u tripud toliko sumporne kiseline. To uradiš u ledenoj kadi. Onda pipetom kap po kap dodaš glicerin. Imaš nitroglicerin.

To znam zato što Tajler to zna.

Pomešaš nitroglicerin s piljevinom i dobiješ lep plastični eksploziv. Mnogi mešaju nitroglicerin s pamukom i dodaju epsomit kao sulfat. Može i tako. Neki drugi mešaju parafin s nitroglicerinom. Meni s parafinom nikada, ali nikada nije uspelo.

Dakle Tajler i ja smo na vrhu zgrade *Parker-Moris*, meni je pištolj nabijen u usta i čujemo lom stakla. Pogled preko ivice. Dan je oblačan, čak i ovako visoko. Ovo je najviša zgrada na svetu i ovako visoko vetar je uvek hladan. Tiho je ovde gore, obuzme te osećanje da si jedan od onih majmuna koje su slali u svemir. Obavljaš mali zadatak za koji si dresiran.

Povučeš polugu.

Pritisneš dugme.

Ništa od toga ne razumeš i onda prosto umreš.

Stotinu devedeset jedan sprat iznad zemlje, gledaš preko ivice krova i ulica je dole išarana čupavim ćilimom od ljudi, koji stoje i gledaju uvis. Staklo se razbilo na prozoru odmah ispod nas. Vetar duva kroz zgradu i onda nailazi ormar za spise velik kao crni frižider, odmah ispod nas ormar za spise sa šest fioka pada pravo niz liticu zgrade i u padu se sporo okreće, i u padu se smanjuje i u padu nestaje u zbijenoj gomili.

Negde u stotinu devedeset pet spratova ispod nas, svemirski majmuni iz Komiteta za sabotazu projekta Haos divljaju i uništavaju svaku trunku istorije.

Ona stara izreka, kako uvek ubijaš one koje voliš, pa, znaš, važi i obrnuto.

Ako ti je pištolj nabijen u usta a cev pištolja između zuba, možeš da govoriš samo u samoglasnicima.

Ostalo nam je još samo deset minuta.

U zgradi eksplodira još jedan prozor i staklo prska napolje, iskri kao jato golubova a onda tamni drveni sto koji pripadnici Komiteta za sabotažu guraju mic po mic izranja iz zgrade pa se naginje i propada i prevrćući se pretvara u nekakvu čarobnu leteću stvar koja nestaje u gomili.

Za devet minuta ovde neće biti zgrade *Parker-Moris*. Uzmeš dovoljno praskavog želatina i obložiš njime potporne stubove bilo čega, možeš da srušiš svaku zgradu na svetu. Moraš dobro i čvrsto da ga okružiš džakovima peska da silina eksplozije deluje na stubove a ne u prazno, na parking.

Tih uputstava nema ni u jednom udžbeniku istorije.

Tri načina da se napravi napalm: prvi, pomešaš jednake delove benzina i smrznutog koncentrata soka od pomorandže; drugi, pomešaš jednake delove benzina i dijet-kole; treći, rastapaš mrvljeni mačji izmet u benzinu dok se smesa ne zgusne.

Pitaj me kako se pravi nervni gas. O, ili sve one lude auto-bombe.

Devet minuta.

Zgrada *Parker-Moris* će se preturiti, svih njenih stotinu devedeset jedan sprat, sporo kao drvo što pada u šumi. Čuvaaaj. Sve možeš da srušiš. Čudno je misliti kako će mesto gde sada stojimo biti samo tačka na nebu.

Tajler i ja smo na ivici krova, pištolj mi je u ustima, pitam se koliko je pištolj čist.

Skroz kao da zaboravljamo na čitavu tu Tajlerovu šemu sa ubistvom i samoubistvom dok gledamo novi ormar za spise kako izleće iz zgrade i fioke se otvaraju u letu, vazдушna struja diže risove belog papira i nosi ih u vetar.

Osam minuta.

Onda dim, dim izbija iz razbijenih prozora. Ekipa za rušenje će aktivirati inicijalnu kapislu za možda osam minuta. Inicijalna kapisla će detonirati eksplozivno punjenje, potporni stubovi će popucati i niz fotografija zgrade *Parker-Moris* ući će u sve udžbenike istorije.

Pet fotografija snimljenih u nizu. Ovde, zgrada stoji. Druga slika, zgrada se naginje pod uglom od osamdeset stepeni. Onda sedamdeset stepeni. Zgrada je na četvrtoj slici pod uglom od četrdeset pet stepeni kada skelet počinje da popušta i kula se pomalo izvija. Poslednji snimak, kula, svih stotinu devedeset jedan sprat, udara u nacionalni muzej, a on je Tajlerova istinska meta.

„Ovo je naš svet, sada, naš svet“, kaže Tajler, „a ti drevni narodi su mrtvi.“

Da sam znao kako će sve ovo da ispadne, bio bih više nego srećan da sam sada mrtav i na nebu.

Sedam minuta.

Gore na vrhu zgrade *Parker-Moris* s Tajlerovim pištoljem u ustima. Dok se stolovi, ormari, kompjuteri poput meteora obrušavaju na gomilu oko zgrade, dim kipti iz razbijenih prozora a tri ulice dalje tim za rušenje gleda na sat, ja znam da je razlog za sve ovo, za pištolj, za anarhiju, za eksploziju, zapravo Marla Singer.

Šest minuta.

Mi ovde imamo kao jedan trougao. Ja želim Tajlera. Tajler želi Marlu. Marla želi mene.

Ja ne želim Marlu, a Tajler više ne želi mene u svojoj blizini. Ovde nije stvar u *ljubavi*, kao *voljenju*. Ovde je stvar u *vlasništvu*, kao *posedovanju*.

Bez Marle, Tajler ne bi imao ništa.

Pet minuta.

Možda ćemo postati legende, možda nećemo. Ja kažem da nećemo, ali čekaj.

Gde bi Isus bio da niko nije napisao jevanđelja?

Četiri minuta.

Jezikom guram cev pištolja u obraz i kažem, ti, Tajlere, želiš da budeš legenda, čoveče, ja ću od tebe napraviti legendu. Ja sam tu od samog početka.

Sve pamtim.

Tri minuta.

2

Bobove ručerde sklopile su se oko mene i utisnule me u tamu između Bobovih novih znojavih sisetina koje vise, ogromne, velike kao što o Bogu mislimo da je velik. Idem po podrumu crkve punom muškaraca, srećem ih svake večeri: ovo je Art, ovo je Pol, ovo je Bob; Bobova široka ramena budila su u meni misli o horizontu. Bobova gusta plava kosa je ono što dobijete kada se krem za kosu nazove pena za oblikovanje, tako gusta i plava, razdeljak tako prav.

Pošto me je obgrlio, Bobova šaka pritiska moju glavu na nove sise koje su iznikle na njegovim širokim grudima.

„Sve će biti dobro“, kaže Bob. „Samo se ti isplači.“

Od kolena pa do čela osećam hemijske reakcije unutar Boba kako sagorevaju hranu i kiseonik.

„Možda su ga dovoljno rano otkrili“, kaže Bob. „Možda je samo seminom. Kod seminoma je preživljavanje skoro stopostotno.“

Bobova ramena se dižu u jednom dugačkom udisaju, a malo-pomalo padaju u trzavim jecajima. Uzdižu se. Malo-pomalo padaju.

Dolazim ovde svake nedelje već dve godine, i Bob me svake nedelje obuhvata rukama, i ja plačem.

„Isplači se“, kaže Bob i udiše i jeca, jeca, jeca. „Hajde samo se isplači.“

Veliko mokro lice spušta se na moje teme i ja sam izgubljen unutra. Tada bih plakao. Plakanje je tik nadohvat ruke u tami što pritiska, kada si zatvoren unutar nekoga drugog i kada shvatiš kako će sve što u životu možeš postići završiti kao smeće.

Sve čime si se u životu ponosio završiće u smeću.

A ja sam izgubljen unutra.

Gotovo nedelju dana nisam bio bliži snu.

Tako sam upoznao Marlu Singer.

Bob plače zato što su mu pre šest meseci odstranjeni testisi. Onda hormonska terapija. Bob ima sise zbog previsokog nivoa testosterona. Ako previše digneš nivo testosterona, telo pojačava lučenje estrogena, traži ravnotežu.

Tada bi trebalo da plačem, zato što ti se upravo sada život svodi na ništavilo, ne čak ni na ništavilo, već na zaborav.

Previše estrogena, i dobiješ muške sisetine.

Lako je plakati kada shvataš da će te svi koje voliš ili odbaciti ili umreti. Ako je vremenski raspon dovoljno dugačak, šansa za preživljavanje svakome pada na nulu.

Bob me voli zato što misli da su i meni odstranjeni testisi.

Oko nas u podrumu episkopalne crkve Svetog Trojstva s polovnim kariranim sofama možda su dvadeset muškaraca i samo jedna žena, a svi se grle u parovima, i većina plače. Neki parovi nagingju se napred, glava pritisnutih uvo na uvo, kao što stoje rvači, u klinču. Čovek se jedinom ženom stavlja svoje laktove na njena ramena,

njena glava je između njegovih šaka, a njegovo lice plače na njenom vratu. Ženino lice krivi se u stranu a njena ruka diže cigaretu.

Provirujem kroz pazuhu Velikog Boba.

„Čitavog života“, vapi Bob. „Zašto bilo šta radim, nemam pojma.“

Jedina žena ovde na grupi „Ostanimo muškarci zajedno“, grupi za podršku obolelima od raka testisa, ta žena puši cigaretu pod bremenom neznanca i njen pogled ukršta se s mojim.

Folirantu.

Folirantu.

Folirantu.

Kratka mat crna kosa, krupne oči iz japanskih crtaća, tanka kao grisina, bledunjava kao surutka u haljini sa šarom od tamnih ruža, ta žena je takođe na mojoj grupi za podršku obolelima od tuberkuloze, petkom uveče. Bila je na mom okruglom stolu o melanomu u sredu uveče. Ponedeljkom uveče bila je u mojoj grupi obolelih od leukemije „Snažni vernici“. Razdeljak na sredini njene kose je iskrivljena munja belog skalpa.

Kada tražiš te grupe za podršku, sve one imaju imena koja bi nekako trebalo da ulivaju nadu. Moja grupa četvrtkom uveče, za krvne parazite, zove se „Slobodni i čisti“.

Grupa za parazite mozga koju posećujem zove se „Dalje i više“.

A nedeljom po podne na „Ostanimo muškarci zajedno“ u podrumu Crkve Svetog Trojstva, ova žena je ponovo tu. Još i gore, ne mogu da plačem dok me ona gleda.

Ovo bi trebalo da bude moj omiljeni deo, da sam u zagrljaju i da beznadežno plačem s Velikim Bobom. Svi

mi sve vreme tako marljivo radimo. Ovo je jedino mesto gde zaista mogu da se opustim i predam.

Ovo je moj odmor.

Na svoju prvu grupu za podršku otišao sam pre dve godine, pošto sam ponovo bio kod doktora zbog nesаницe.

Nisam spavao tri nedelje. Tri nedelje bez sna, i sve postaje vantelesno iskustvo. Doktor je rekao: „Nesаницa je samo simptom nečeg krupnijeg. Ustanovi šta zapravo nije u redu. Oslušni svoje telo.“

Samo sam želeo da spavam. Želeo sam male plave kapsule amitil-sodijuma, od 200 miligrama. Želeo sam crveno-plave kapsule tuinala, sekonale crvene kao ruž.

Doktor mi je rekao da žvaćem koren valerijane i da više vežbam. Na kraju ću zaspati.

Lice mi je zgaslo kao ugruvana, stara voćka, pomislio bi da sam umro.

Doktor je rekao: ako želim da vidim istinski bol, što ne svratim do Crkve presvete euharistije utorkom uveče. Da vidim parazite mozga. Da vidim degenerativne bolesti kostiju. Da vidim organske disfunkcionalnosti mozga. Da vidim obolele od raka kako preživljavaju.

I tako sam otišao.

Na prvoj grupi na koju sam došao, bilo je predstavljajna: ovo je Alis, ovo je Brenda, ovo je Dover. Svi se osmejuju sa onim nevidljivim pištoljem uperenim u glavu.

Na grupama za podršku nikada ne govorim svoje pravo ime.

Mali kostur od žene po imenu Kloj, s turom pantalona koji prazno i tužno visi, Kloj mi kaže da je najgore u vezi

s njenim moždanim parazitima to što niko ne želi seks s njom. Evo je, toliko blizu smrti da su joj isplatili sedamdeset pet soma za životno osiguranje, i Kloi želi samo da se poslednji put tuca. Ne intimnost, seks.

Šta čovek da kaže? Mislim, šta možeš da kažeš.

To umiranje je počelo tako što je Kloi bila malčice umorna, a sada je Kloi previše dosadno da ide na terapiju. Porno-filmovi, rekla je da ima porno-filmove kod kuće.

U Francuskoj revoluciji, rekla mi je Kloi, žene u zatvoru, grofice, baronice, markize, nema veze, tucale su se sa svakim čovekom koji bi hteo da uzjaše. Kloi mi je dahtala na vrat. Penji se. Uzjaši. Tucanje prekraćuje vreme.

La petite mort, tako to zovu Francuzi.

Kloi je imala porno-filmove, ako sam zainteresovan. Amil-nitrit. Lubrikante.

U normalna vremena, već bi mi se digao. Naša Kloi je, međutim, skelet umočen u žuti vosak.

U poređenju s Kloi koja izgleda tako kako izgleda, meni nije baš ništa. I manje od toga. Ipak, Kloino rame bode moje dok sedimo u krugu na čupavom tepihu. Sklapamo oči. Tada je na Kloi bio red da nas povede u meditaciju, i pričom nas je odvela u vrt spokoja. Kloi nas je pričom odvela na brdo u palatu sedam vrata. Unutar palate bilo je sedam vrata, zelena vrata, žuta vrata, narandžasta vrata i Kloi nas je pričom odvela da otvorimo sva vrata, plava vrata, crvena vrata, bela vrata i da nađemo šta je tamo.

Sklopljenih očiju, zamišljali smo naš bol kao kuglu belog lekovitog svetla koje nam lebdi oko nogu i diže nam se do kolena, do pojasa, do grudi. Naše čakre se otvaraju. Čakra srca. Čakra glave. Kloi nas je pričom vodila u pećine

gde smo sreli svoju unutrašnju životinju moći. Moja je bila pingvin.

Led je prekrivao pod pećine i pingvin je rekao: klizaj. Bez ikakvog napora, klizali smo kroz tunele i galerije.

Onda je došlo vreme da se zagrlimo.

Otvori oči.

To je terapijski telesni kontakt, rekla je Kloj. Svi bi trebalo da izaberemo partnera. Kloj mi se bacila oko vrata i zaplakala. Kloj je kod kuće imala erotsko donje rublje, i plakala je. Kloj je imala ulja i lisice i plakala je dok sam ja gledao malu kazaljku na svom časovniku kako opisuje jedanaest krugova.

I tako nisam plakao na svojoj prvoj grupi za podršku, pre dve godine. Nisam plakao ni na svojoj drugoj ni na trećoj grupi za podršku. Nisam plakao na krvnim parazitima, na kancerima debelog creva i na organskoj demenciji mozga.

Tako je to s nesanicom. Sve je toliko daleko, kopija kopije kopije. Nesanica udaljava od svega, ništa ne možeš da dodirneš i ništa ne može da dodirne tebe.

Onda je tu bio Bob. Kada sam prvi put otišao na kancer testisa, Bob plačljiva volina, velika pihtija, poklopio me je na „Ostanimo muškarci zajedno“ i počeo da plače. Kad je došlo vreme za grljenje, plačljiva volina je odmah tromo krenuo s drugog kraja prostorije, opuštenih ruku, pogrbljenih ramena. Njegova pihtijasta brada na grudima, njegove oči već umotane u celofan suza. Vukući noge, sitnim koracima, Bob je prelebdeo podrum da se baci na mene.

Bob se zalepio za mene.

Bobove ručerde su me obuhvatile.

Veliki Bob je bio bilder koji cepa steroide, rekao je. Svi oni bezbrižni dani na dianabolu i onda steroidu za trkačke konje, vistrolu. Sopstvena teretana, Veliki Bob je bio vlasnik teretane. Triput se ženio. Reklamirao je proizvode i jesam li ga nekada video na te-veu? Čitav onaj program sa uputstvima za proširenje grudnog koša, to je praktično njegov izum.

Kad su nepoznati ljudi toliko iskreni, ja se sav skupim, ako kapirate šta hoću da kažem.

Bob nije kapirao. Možda mu se samo jedan *huevos* spustio i znao je da je to faktor rizika. Bob mi je pričao o postoperativnoj hormonskoj terapiji.

Mnogi bilderi koji ubrizgavaju sebi previše testostero-na dobiju ono što se zove muške sisetine.

Morao sam da pitam Boba šta mu znači *huevos*.

Huevos, rekao je Bob. Gonade. Jaja. Muda. Testisi. U Meksiku, gde se kupuju steroidi, zovu ih „*huevos*“.

Razvod, razvod, razvod, rekao je Bob i pokazao mi fotografiju u novčaniku, sebe ogromnog i na prvi pogled golog, kako pozira na nekom takmičenju. Glup je to način da se živi, rekao je Bob, ali kada si napumpan i obrijan na bini, kada si skroz stesao telesne masti na oko dva procenta, a od diuretika si na dodir hladan i tvrd kao beton, slep si od svetala i gluv od huka iz ozvučenja sve dok sudija ne naredi: „Pruži desnu ruku, stegni i drži.“

„Pruži levu ruku, napni biceps i drži.“

To je bolje od stvarnog života.

Premotaš napred, rekao je Bob, i eto kancera. Onda je bankrotirao. Imao je dvoje odrasle dece koja mu se sad ne javljaju na pozive.

Lek za muške sise jeste da doktor zaseče ispod pektoralala i iscedi tečnost.

To je sve što pamtim zato što me je onda Bob obuhvatio rukama i sagnuo glavu da me poklopi. Onda sam bio izgubljen unutar zaborava, tamnog, tihog i potpunog, i kada sam se napokon odvojio od njegovih mekanih grudi, na Bobovoj majici je ostao mokri otisak mog uplakanog lica.

To je bilo pre dve godine, moje prve večeri na „Ostanimo muškarci zajedno“.

Na gotovo svakom skupu od tada Veliki Bob me je izazivao da plačem.

Nikada više nisam išao kod doktora. Nikada nisam živakao koren valerijane.

To je bila sloboda. Gubitak sve nade je bila sloboda. Pošto ništa nisam govorio, ljudi u grupi su pretpostavljali najgore. Jače su plakali. Ja sam jače plakao. Digni pogled ka zvezdama i nestaćeš.

Dok sam se vraćao kući sa grupa za podršku, osećao sam se življe nego ikada ranije. Nisam bio domaćin kanceru ili krvnim parazitima; bio sam mali topli centar oko koga se tiska život sveta.

I spavao sam. Ni bebe ne spavaju tako slatko.

Svake večeri sam umirao i svake sam se večeri rađao.

Vaskrsavao.

Sve do noćas, dve godine uspeha do noćas, zato što ne mogu da plačem dok me gleda ta žena. Zato što ne mogu da dodirnem dno, ne mogu biti spasen. Moj jezik misli

da je okružen hrapavim tapetama, koliko sam izujedao unutrašnjost usta. Nisam spavao četiri dana.

Pošto ona gleda, ja sam lažov. Ona je folirant. Ona je takođe lažov. Danas smo se na predstavljanju predstavili: Ja sam Bob, ja sam Pol, ja sam Teri, ja sam Dejvid.

Ja nikada ne govorim svoje stvarno ime.

„Ovo je rak, je li?“, upitala je.

Onda je rekla: „Pa, zdravo, ja sam Marla Singer.“

Niko Marlu nikada nije pitao kakav kancer. Onda smo svi bili zauzeti ljuljuškanjem deteta u sebi.

Čovek još plače na njen vrat. Marla povlači nov dim cigarete.

Gledam je između Bobovih drhturavih sisa.

Za Marlu sam ja folirant. Još od druge noći kada sam je video, ne mogu da spavam. Ipak, ja sam bio prvi folirant, sem možda ako svi ovi ljudi ne foliraju sa svojim lezijama, svojim kašljevim i tumorima, čak i Veliki Bob, plačljiva volina. Velika pihtija.

Pogledajte mu samo oblikovanu kosu.

Marla puši i sada prevrće očima.

U tom jednom trenutku, Marlina laž odražava se u mojoj laži i sve što vidim su laži. Usred sve njihove istine. Svi se stežu i rizikuju da podele svoj najgori strah, da se smrt obrušava na njih i da im je pištolj zariven duboko u grlo. Dakle, Marla puši i prevrće očima, a ja, ja sam zakopan pod ćilimom koji jeca i odjednom, čak i smrt i umiranje postaju nebitni, kao plastično cveće na video-snimku.

„Bobe“, kažem, „gnječiš me.“ Pokušavam da šapućem, a onda odustajem. „Bobe.“ Trudim se da govorim tiho, a onda vičem. „Bobe, moram u klonju.“

* * *

Iznad umivaonika u kupatilu visi ogledalo. Ako se ovako nastavi, videću Marlu Singer u „Više i dalje“, grupi za parazitske disfunkcije mozga. Marla će biti tamo. Naravno, Marla će biti tamo, a ja ću sesti pored nje. I posle predstavljanja i vođene meditacije, sedam vrata palate, bele lekovite kugle svetlosti, pošto otvorimo čakre, kada dođe vreme da se zagrlimo, ima da zgrabim tu malu kučku.

Čvrsto ću joj pritisnuti ruke uz bokove i usne na uho i reći ću, Marla, folirantkinjo grozna, gubi se odavde.

Ovo je jedina stvarna stvar u mom životu, a ti je uništavaš. Turisto.

Kada se sledeći put sretnemo, reći ću, Marla, ne mogu da spavam zato što si ti ovde. Ovo mi je potrebno. Odlazi.